

hogy Szauder József dolgozata a legjobb doktori-értekezések közül való. Faludiról is lesz még mondanivalója. A kis Zrinyi-utalás (másodmagával) följososít, hogy érdeklődéssel várjuk Faludi stílusfejlődésének vizsgálatát s Faludi költői hatásának ismertetését.

GALOS REZSŐ.

Bóka László: Vajda János. Franklin-Társulat kiadása. 1941. 158 l. 8°.

Bóka László — mint tanulmánya utószavában maga is megjegyzi — nem Vajda-életrajzot szándékozott írni, hanem essayt, a költőt az olvasóhoz közelebb-hozót. Épen ezért Vajda népszerűtlenségének, ismeretlenségének okát keresi. Kiindulópontja az, hogy ennek oka legalább annyira magában a költőben rejlik, mint korának szellemében. Innen lélektani szempontja: a költő életének körülményeit és verseit finom érzékkait állítja a lélektani magyarázat szolgálatába. „Elvadulásának” indítékait keresi a rendelkezésre álló, bizony eléggé gyér adatok gondos és mérlegelő megvizsgálásával. Különösen verselemzései hatolnak mélyre a magányos, valóságtól elszakadt költő „titkainak” boncolásában. Megállapítása szerint a költő és műve között mindig van egyfajta idegen elem, mindenbe vegyül valami taszítás, tört élmény lesz mindenből. Az „elviselhetetlen valóság varázsgyűrűjéből” akart mindig kitörni: az öregedő Vajda Jánosnak végre sikerült szakítania a kínzó valósággal, ekkor emelkedett költészete is a legmagasabbra. Meggyőzően választja el a jóval fiatalabb Reviczky és Komjáthy költészetétől és helyzetétől az öregebb, Arannal és Madách-csal kortárs Vajda költészetét és életszemléletét. Sikerrel cáfol meg néhány hosszúéletű irodalomtörténeti hiedelmet Vajda költészetének túlzott bölcséleti jellegéről s mutat rá eme versek mögött remegő és vergődő lélekre. Bókát nem csábítják kényelmes következtetésekre a kínálkozó látszatok, épen ezeket a látszatokat fejt le Vajda költői és emberi valójáról. Az olvasó nagy érdeklődéssel kísérheti figyelemmel erre vonatkozó fejtegetéseit, annál is inkább, mert minden árnyalatot kifejezni tudó irálya nemcsak hasznos és okos, hanem kellemes olvasmánnyá is avatja könyvét.

HARASZTHY GYULA.

Vajda Endre: Vörösmarty Mihály művei regékben. Budapest, Rózsavölgyi és Társa. (1941.) 8-r. 328 lap. (Halhatatlan Írók Regéi. Szerkeszti Kozocsa Sándor.)

Egy új sorozatos vállalat indult meg ezzel a kötettel. A vállalat címét három változatban közli velünk ez a kötet; a boríték 1. lapján ezt olvassuk: „Halhatatlan Írók meséi”, 4. lapján ezt: „Halhatatlan Írók Művei Regékben”, de hitelesnek bizonyára a baloldali belső címlap felírását kell tekintenünk: „Halhatatlan Írók Regéi”. A boríték 4. lapja